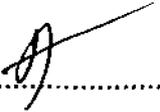

**การพัฒนาการลดพฤติกรรมกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม
อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี**

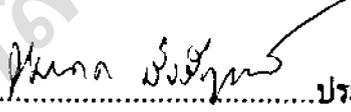
ณรงฤทธิ์ วุฒิพงศ์ตระกูล

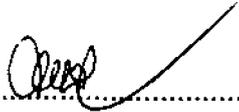
**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี**

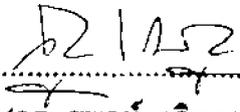
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาการลดพฤติกรรม
การบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ
จังหวัดสระบุรี เสนอโดยนายณรงฤทธิ์ วุฒิพงศ์ตระกูล เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา

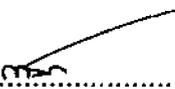

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 28 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2551

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด มั่นสัมฤทธิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพงษ์ ปนากกุล)

.....กรรมการ
(ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เต๊ะขันหมาก)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาการลดพฤติกรรมกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพงษ์ ปนาทกุล ดร.สุพจน์ เกศสุวรรณ
ชื่อนักศึกษา	ณรงฤทธิ์ วุฒิพงศ์ตระกูล
สาขาวิชา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำนวน 24 คน การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนา ระยะที่ 2) แสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาและกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา และระยะที่ 3) พัฒนาการลดพฤติกรรมกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน กรอบการวิจัยคือการศึกษาความรู้ เจตคติและพฤติกรรมกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ แบบวัดพฤติกรรม การสัมภาษณ์เชิงลึกวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การตีความและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนคือรับประทานขนมขบเคี้ยวทุกวัน ร้อยละ 45.8 ส่วนมากมีระดับความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวในระดับต่ำ มีระดับเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวในระดับค่อนข้างดี พฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวที่เป็นปัญหาเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการบริโภคขนมขบเคี้ยวมากเกินไป ผู้ปกครองขาดการดูแลเอาใจใส่และไม่ตระหนักถึงโทษจากการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน โรงเรียนขาดสื่อให้ความรู้แก่นักเรียนและการขาดกำชับเอาใจใส่เท่าที่ควรจากคณะครู

2. แนวทางและวิธีการพัฒนาใช้ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อขนมขบเคี้ยวและยุทธศาสตร์สร้างความร่วมมือจากผู้ปกครองและคณะครูโดยการจัดบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและอันตรายจากการบริโภคขนมขบเคี้ยวมากเกินไปแก่ผู้ปกครองและนักเรียน จัดทำสื่อให้ความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวแก่นักเรียนและให้ความรู้เกี่ยวผลกระทบจากการบริโภคขนมขบเคี้ยวมากเกินไปโดยเสียงตามสายของโรงเรียนช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน มีดัชนีชี้วัดความสำเร็จคือนักเรียนมีความรู้ต่อขนมขบเคี้ยวเพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อ

การบริโภคขนมขบเคี้ยวเพิ่มขึ้นและร้อยละของพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวด้านบวกเพิ่มขึ้น ร้อยละของพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวด้านลบลดลง

3. การพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนโดยการให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการรับประทานขนมขบเคี้ยวมากเกินไปจากผู้เชี่ยวชาญด้านโภชนาการ ให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากขนมขบเคี้ยวโดยเสียงตามสายของโรงเรียนช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ตามอาคารเรียนและสร้างความร่วมมือกับคณะครูและผู้ปกครองในการสอดส่องดูแล ให้คำแนะนำที่ถูกต้องเมื่อสิ้นสุดกระบวนการพัฒนาพบว่านักเรียนมีระดับความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวระดับสูง ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวอยู่ในระดับดี มีร้อยละของพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวด้านบวกเพิ่มขึ้น มีร้อยละของพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวด้านลบลดลง ตามดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนา

applied, strategies to create participation among guardians and teachers were also applied by providing description to educate the guardians and students regarding harm and danger from over consuming junk food, media creation providing knowledge in regard to junk food for students and the impact of over consumption of junk food through school public address announcements during lunch time under the key performance indicators, that is students increased their knowledge of junk food, average attitude towards consuming junk food, percentage of positive junk food consumption behavior.

3. the development of a reduction in the students' junk food consumption behavior: the students were educated to know the impacts resulting from over consuming junk food by nutrition experts, to perceive the harm of junk food through the school public address announcement during lunch time; bulletin boards which displayed knowledge about junk food consumption in the school. Teachers and the guardians participated in reducing consumption by providing the correct nutritional suggestions. At the end of the developmental process, it was found that the students increased their knowledge regarding junk food at a high level, their average attitude towards junk food was rated at a good level, the percentage of positive junk food consumption increased, the percentage of negative junk food consumption decreased which accorded with the key performance indicators for development.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดีด้วยความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่ง จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพงษ์ ปนาทกุลและดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ ที่ได้ให้ปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพ

กราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งท่านเจ้าคุณพระธรรมปิฎก เจ้าคณะสงฆ์จังหวัดสระบุรี ผู้ก่อปรด้วยเมตตาที่ให้โอกาสและอนุเคราะห์ทุนการศึกษาตลอดหลักสูตร ขอขอบคุณคณะผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาของแบบสอบถามตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งได้แก่ ผศ. กาสัก เตชะขันหมาก ผศ. ศิริเพ็ญ มากบุญ พญ.ณัฐกร ประกอบ นายสุพจน์ มนปราวณิชและนางสาวบุญตา กิริยานันท์ ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโคกงามและคณะครูทุกคนที่ให้ความอนุเคราะห์ ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ขอมอบเป็นสักการะแด่พระอุปัชฌาย์และคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ขอขอบคุณงามความดีแต่บุพการีและเครือญาติ ตลอดจนชาวบ้านชุมชนวัดโคกงาม ตำบลสร้างไทร อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ณรงฤทธิ์ วุฒิพงศ์ตระกูล

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	9
ชนมชนเขียว.....	12
ความรู้ เจตคติและพฤติกรรม.....	24
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research : PAR)	39
บทที่ 3 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภค ชนมชนเขียวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	50
คำถามการวิจัย.....	50
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	50
วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
สภาพปัจจุบันของการบริโภคชนมชนเขียวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	54
ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคชนม ชนเขียวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	63

	หน้า
บทที่ 4 แนวทาง และวิธีการพัฒนาและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการลด พฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	68
คำถามการวิจัย.....	68
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	68
วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
แนวทางและวิธีการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	71
ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	73
บทที่ 5 การพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	76
คำถามการวิจัย.....	76
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	76
วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
การพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	78
ผลการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	82
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	91
สรุปการวิจัย.....	91
อภิปรายผล.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	105
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	115
ภาคผนวก ค ภาพประกอบการวิจัย.....	124

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	จำนวนนักเรียนวัดโคกงามจำแนกตามระดับชั้นและเพศ ประจำปีการศึกษา 2550.....	11
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละของคุณลักษณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	54
ตาราง 3	ร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามคุณลักษณะของผู้ปกครอง.....	55
ตาราง 4	ร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	56
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	58
ตาราง 6	จำนวน ร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามความถี่ในการรับประทาน ปริมาณและรสชาติ.....	59
ตาราง 7	ร้อยละของประเภทขนมขบเคี้ยวที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ชอบรับประทาน.....	60
ตาราง 8	ร้อยละของปัจจัยที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ใช้ตัดสินใจซื้อขนมขบเคี้ยว.....	61
ตาราง 9	ร้อยละของพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	61
ตาราง 10	จำนวนขนมขบเคี้ยว ไอศกรีมนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรีรับประทานตั้งแต่วันที่ 28 ม.ค.-1 ก.พ. 2551.....	63
ตาราง 11	สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม.....	66
ตาราง 12	สรุปแนวทางและวิธีการพัฒนาและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี.....	74
ตาราง 13	เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรีก่อนและหลังพัฒนา.....	82

ตาราง 14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรีก่อนและหลังพัฒนา.....	84
ตาราง 15	เปรียบเทียบความถี่ในการรับประทานและปริมาณขนมขบเคี้ยวที่นักเรียนชื่อ...	85
ตาราง 16	เปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรีก่อนและหลังการพัฒนา.....	86
ตาราง 17	เปรียบเทียบจำนวนขนมขบเคี้ยว ไอศกรีมที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี รับประทานก่อนและหลังการพัฒนา.....	88

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพ 1	ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี.....	6
ภาพ 2	องค์ประกอบของเจตคติ.....	30
ภาพ 3	ความสัมพันธ์ระหว่างนักพัฒนา นักวิจัยและชาวบ้าน ก่อนและหลังการวิจัย แบบมีส่วนร่วม.....	43
ภาพ 4	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	48
ภาพ 5	กรอบแนวคิดในการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมเคี้ยวของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี.....	77